אמרי שפר — פרשת תרומה

אמרי שפר · להדפסה · מבית דוד

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת. איתא במדרש א"ר ברכי' הדא דכתיב לך ד' הגדולה וכו' בא וראה שכל מה שיש למעלה יש למטה אוהל ומזבח כו' הוי לך ד' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ. וז"ש הכתוב לי הכסף ולי הזהב נאום ד' ע"כ. נראה פרושו כי ידוע לכל שאנו מחויבים להמליך עלינו את הבורא ית' בכל מידותיו הקדושים שהם חג"ת נהי"ם אך בלתי אפשר שידבק עצמו במדה אחת לעבוד את ד' במדה אחת לעבוד את ד' באותו מדה כל ימיו בלי שום הפסק, כגון שיתנהג תמיד במדת אהבה וחסד לבד כי כל המוסיף גורע רק צריך לפעמים לאחוז במדת הגבורה והצמצום וכן בכל המדות כמו שאמר התנא איזה דרך שיבור לו האדם כל שהוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. וע"ז היו מרמזים שברי הלוחות שהיו מונחים בארון שצריך האדם לשבר מדותיו וזה שאמר דוד המלך ע"ה מכל מלמדי השכלתי שכל מה שראה איזה מדה טובה הן מצד החסד הן מצד הגבורה או מצד התפארות ונצחון כו' עשה הוא ג"כ. ואפילו בדרך הרשעים אמרו חז"ל רשאי אתה ללמוד אבל לא לעשות ח"ו והיינו שעל שהוא מסתכל במעשה הרשעים הוא יכול ללמוד מוסר השכל שיאמר בלבו איך הרשע הזה הוא מבלה ימיו ושנותיו ועוסק רק בדברים הגשמים והתענוג שיש לו מזה הוא כלה ונפסד ואיך מחויב אני למסור נפשי ולהיות עמל בתורה ובמעשים טובים שהוא תענוג הנצחי ורצון הבורא ית'. ובדרך זה פירשתי מה שאמר דהע"ה אשרי האיש אשר לא הלך כו' ובדרך חטאים לא עמד כו' כי אם בתורת ד' חפצו כו' והקשו כל המפרשים על אריכות הלשון ולא אמר בקצור אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כ"א בתורת ד' חפצו, אך לפי דברינו הנ"ל א"ש וכך פירושו, אשוריו של האיש הוא מה שהולך לפעמים בעצת רשעים ובתורת ד' חפצו ר"ל או באותו פעם שהוא הולך עיקר מחשבתו על תורת ד' שילמוד מזה מוסר כנ"ל אבל לא שילך בשביל שיעמוד וישב עמהם רק עיקר חפצו יהא בתורת ד', וזה שאמר הכתוב כאן דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה ר"ל שילמדו איך יפרשו עצמם לי לשמי. מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ר"ל אפילו מן מי שהולך אחר שרירות לבו ועושה מה שלבו חפץ תוכל ליקח התרומה הנ"ל. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת כבר ידוע כי זהב מרמז על מדת היראה שהוא מצד הגבורה וכסף מרמז על מדת האהבה שהוא מצד החסד ולכאורה תמוה שיש להקדים מדת החסד למדת הגבורה כמו שמצינו בסדר מדותיו הקדושים אך האמת הוא לפי שהקב"ה חפץ חסד הוא ומקדים רחמים לרוגז לכן המדה ראשונה הוא מדת חסד ואח"כ מדת הגבורה והפחד. אבל אנחנו בלתי איפשר לבא למדרגת האהבה עד שנחזיק תחילה במדת היראה באמת והלואי שנזכה לבא ליראת שמים שהוא יראה הרוחניות ולכך כתיב כאן וזאת התרומה אשר תקחו מאתם תחילה זהב ואח"כ כסף וכן כל שאר דברים שהכתוב מונה כאן הם מרמזים על המדות הקדושות שאנו מחויבים לעבוד בהם את הבורא ית"ש כדי להמליכו עלינו וישרה שכינתו בתוכנו. שזה הי' עיקר כונת עשיית המשכן וכליו

כמו שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שהוא מורה על מדת המלכות שימלוך עלינו לעולם ועד ולכן הר"ת של "ויקחו "לי "תרומה "מאת "כל הם אותיות מלכות להורות שעל ידי זה יתייחדו כל המדות הקדושים אל מדת מלכותו. ולפ"ז שפיר אמרו חז"ל במדרש הנ"ל על פסוק זה הדא דכתיב לך ד' הגדולה וכו' והיינו שבפסוק זה מונה כל השבע מדות הקדושים עד שמסיים לך ד' הממלכה היינו לקשר את כולם אל מדת המלכות. וכדי לתרץ קושייתינו מה שמקדים הכתוב זהב לכסף ע"ז אמרו ז"ש הכתוב לי הכסף ולי הזהב כו' ר"ל אצלי מדת הכסף קודם לזהב לפי שחפץ חסד אני אבל מה שאתם תקחו לעצמכם תחילה זהב שהוא מדת היראה ואח"כ כסף שהוא מדת האהבה, ואותן י"ג דברים שמונה כאן הכתוב למלאכת המשכן הם כנגד שלש עשרה מדות של רחמים להורות שאם נקיים התרומה כנ"ל דהיינו להפריש עצמנו מכל עניני העולם לרומם ולקדש עצמנו לשמו ית' אזי ימשוך עלינו כל הטובות והחסדים מן י"ג מכילין דרחמי ונזכה לביאת משיח צדקנו בבא"ס: